

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 500 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neuradna
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
rečun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
i stolp, peti-vrsta
mail oglaš po 50
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Rezultat češkoslovaških volitev

Čeprav še ni znana končna razdelitev mandatov, se vendar vidi iz števila za posamezne kandidatne liste oddanih glasov rezultat volitev.

Kot prvi in najbolj jasn rezultat treba omeniti težak poraz komunistov. Skoraj milijon glasov so dobili pri prejšnjih volitvah, sedaj pa komaj tri četrtine milijona. Vse kaže, da je ta poraz šele začetek novih porazov in da bodo propadali komunisti na Češkoslovaškem še nadalje. Preveč poslušno uboganje Moskve je moralo vzeti stranki ugled, na drugi strani pa je z železno neizprosnostjo rušil hujšaško stranko zakon evolucije. Velika za sluga vodilnih čeških državnikov je, da niso s silo zatrli komunizma, čeprav bi ga mogli, temveč da so prepustili evoluciji, da stori svoje. Spoznavanje praznote komunističnih gesel je odvrnilo ljudi od komunistične stranke in zato so v nedeljo izgubili komunisti skoraj 200.000 volivcev definitivno. V tem je ravno posebna ostra komunističnega poraza. Ni to samo slučajna izguba, ki jo je mogoče v prvi ugodni priliki zopet popraviti, temveč to je izguba, ki ostane in ki ima v sebi kal za nove in še večje izgube. Poraz komunistov je na vsak način največja pozitivna stran volitev in že zaradi njega se je izplačalo iti na volitve.

Mors tua, vita mea. Poraz komunistov je naravno povzročil dvig socialističnih strank. Tako so češkoslovaški socialni demokrati napredovali za skoraj 350.000 glasov in nemški za skoraj 100.000 glasov, torej skupno za več ko dvakrat toliko, kakor so nazadovali komunisti. Uspeh je torej velik in celo ugodnejši od onega v letu 1921, ker tedaj so dobili združeni češki socialni demokrati in komunisti 1.590.000 glasov, dočim jih imajo sedaj komunisti in socialni demokrati skupno 1.667.000. Manj ugoden je rezultat za nemške socialne demokrate, ki so dobili leta 1921 690.000 glasov, dočim so jih letos zbrali samo nekaj nad 500.000.

Od čeških meščanskih strank so najbolj napredovali agrarci, ki so napredovali za 100 tisoč glasov in se na prvem mestu dobro utrdili. Seveda je vprašanje, če je ta uspeh dosežen le z idejnimi sredstvi in če ni močno podprl agrarne vladni aparat. Gotovo pa je, da imajo agrarci zelo obsežno gospodarsko organizacijo in da je zlasti na Češkem večina kmetov v švehlovem taboru. Enako so volitve dokazale, da je moravski kmet v taboru šramkove ljudske stranke, pa čeprav ni ljudska stranka odrezala tako dobro, ko pri prejšnjih volitvah. To nazadovanje je deloma vzrok bivanja stranke v vladi in pa razkola, ki ga je povzročil bivši poslanec Čurik. Je sicer res, da so bili tudi agrarci v vladi in so kljub temu napredovali. Toda razlika je v tem, da so imeli agrarci tudi v resnici vso vladno moč v rokah in zlasti važni urad za agrarno reformo, dočim so na lidovce padla le bremena, pravice pa le v neznanosti meri. Ali 623.000 glasov, ki jih je stranka zbrala v švehlo, moravski in Gajde 71.000. Dobili so:

Od drugih čeških strank so najbolj napredovali narodni socialisti in v precejšnji meri tudi narodni demokrati. V glavnem se imajo narodni socialisti zahvaliti za svoj napredek bivši stranki dela, ki se teh volitev ni udeležila. Zato pa je narodnim socialistom v precejšnji meri škodovala liga proti vezanim kandidatom listam, za katero sta Strbni in Gajda zlasti v Pragi uspešno agitirala. Največje zanimanje pa je vladalo za rezultat volitev na Slovaškem. Tu je bil volivni boj najostrejši in tu je bil tudi vladni pritisk najmočnejši. Namesto 489.000 v letu 1925 je bral sedaj Hlinka le 425.000 glasov. Nazadovanje je torej za več ko 60.000 glasov. Je to sicer velika izguba, a kljub temu ostaja slovaška ljudska stranka še vedno prva stranka Slovaške. Kakor je češki kmet za švehlo, moravski za šramka, tako je slovaški za Hlinko. To resnico so potrdile tudi sedanje volitve.

Naj so bili napredki ali nazadovanja strank še tako velika, vendar ni nobena skupina tako napredovala, da bi bilo mogoče sestaviti vladno brez kompromisa. Nova vlada bo zato plod kompromisa, ki bo zdrav, če se bo mogel opreti na češkoslovaškega kmeta in delavca. Nedeljske volitve so zopet potrdile, da sloni češkoslovaška demokracija na treh stebrih: na socialistih, na agrarcih in na katoliškem taboru. Skupno delo teh treh taborov je tudi najbolj naravna oblika bodočega nujnega kompromisa.

Poraz komunistov na Češkem

Pri nedeljskih češkoslovaških volitvah napredovali socialni demokrati, agrarci, č. narodni socialisti in nar. demokrati, nazadovali pa komunisti, lidovci in Hlinka

Praga, 28. okt. (Tel. »Slov.«) O izidu volitev je sedaj že mogoča natančna slika. Po uradni objavi volivnih števil posameznih strank se dajo izračunati tudi nadaljnji mandati iz drugega in tretjega skrutinija. Skupno bo oddanih 300 mandatov za poslansko zbornico. Od teh jih je bilo v prvem skrutiniju oddanih 187. Za drugi skrutinij se da izračunati, da bodo dobili komunisti nadaljnjih 14 mandatov, združene madjarske stranke 2, nemška volivna skupina 8, nemški socialni demokrati 5, Poljaki in Židje 3, nemški nacionalci 4, češki narodni socialisti 10, češki socialni demokrati 9, liga proti vezanim listam 1, narodni demokrati 10, češka ljudska stranka 7, češki agrarci 10, češki obrtniki 10, nemški krščanski socialisti 7, slovaška ljudska stranka 4 in nemški narodni socialisti 4, skupaj to-

rej v drugem skrutiniju 108 mandatov. Se preostalih 5 mandatov pa se bo razdelilo v tretjem skrutiniju, tako da bodo dobile najbrže po en mandat združene madjarske stranke, nemška volivna skupnost, nemški socialni demokrati, nemški krščanski socialisti in češki agrarci. Končna razdelitev 300 mandatov bo torej sledeča: komunisti 31 (prej 41), združene madjarske stranke 10 (10), nemška volivna skupnost 17, nemški socialni demokrati 20 (17), Poljaki in Židje 4, nemški nacionalci 7 (10), češki nar. socialisti 32 (28), češki socialni demokrati 39 (29), liga proti vezanim listam 3, narodni demokrati 15 (13), češka ljudska stranka 25 (31), češki agrarci 46 (45), češka obrtna stranka 12 (13), nemški krščanski socialci 14 (13), slovaška ljudska stranka 17 (23), nemški nar. socialisti 8 (7).

Demisija češkoslovaške vlade

Praga, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Vlada je danes podala svojo demisijo. Ministrski predsednik Udržal je prišel dopoldne k predsedniku republike Masaryku in mu čestital v imenu

vlade ob priliki državnega praznika. Obenem je podal demisijo vse vlade, ki jo je Masaryk sprejel. Z lasnotročnim pismom bo staro vladno najbrže jutri pooblastil začasno nadaljnje vodstvo poslov.

Podrobnosti k volitvam

Praga, 28. okt. AA. ČTK poroča, da so potekle včerajšnje volitve po vsej Češkoslovaški mirno in brez incidentov. Zaradi slabih vremenskih razmer so bile brzojavne in telefonske zveze s Slovaško in Podkarpatsko Rusijo deloma prekinjene, deloma pa popolnoma pokvarjene. Izidi volitev bodo znani šele v torek. Po dosedanjih, še ne popolnih poročilih so komunisti utrpeli velike izgube, obe nacionalno demokratski stranki pa sta napredovali.

Praga, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Po predloženi uradni številki je bilo pri včerajšnjih parlamentarnih volitvah oddanih skupno 7 milijonov 386 tisoč (vse številke so zaokrožene na tisoče) glasov, dočim je bilo leta 1925 oddanih 7.103.000. Dobili so:

Komunisti 752.000 — izguba 188.000.
Združene madjarske stranke 257.000.
Nemška volivna skupnost 393.000.
Nemški socialni demokrati 506.000 — pridobili 94.000.
Poljsko-židovska skupnost 102.000.
Nemški nacionalci 188.000, izgubili 52.000.
Madjarski mali kmetije 7000.
Češki narodni socialisti 767.000 — pridobili 61.000.

Velenemei 7000.
Češki socialni demokrati 970.000 — pridobili 338.000.
Stranka Jurige 5000.
Liga proti vezanim listam dr. Stribrnega in Gajde 71.000.
Narodni demokrati 359.000 — pridobili 38.000.
Češka ljudska stranka 623.000 — izgubila 67.000.
Češka agrarna stranka 1.104.000 — pridobila 99.000.
Češka obrtna stranka 290.000 — pridobila 3000.

Nemški krščanski socialci in obrtna stranka 347.000.
Slovaška ljudska stranka 425.000 — izgubila 62.000.
Nemški narodni socialisti 204.000 — pridobili 36.000.

Dosedanja koalicija, obstoječa iz češke agrarne stranke, češke ljudske stranke, češke obrtnice stranke, slovaške ljudske stranke, nemških agrarcev in nemške krščanske socialne stranke je s svojimi 3.545.000 glasovi še vedno daleko močnejša, kakor združene socialistične stranke čeških socialistov, čeških narodnih socialistov in nemških socialnih demokratov, ki so dobili skupaj 2.243.000 glasov. Pri sestavi vlade bo torej vsekakor moralo priti do kompromisa.

Rezultat senatnih volitev.

Praga, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Pri senatnih volitvah, pri katerih sta volila dva letnika manj, kakor v poslansko zbornico, so zgubili komunisti v veliki Pragi v primeru z lanskimi deželnozborskimi volitvami 11.000 glasov. Češka voivna skupnost, nemški socialni demo-

krat in nemški socialisti so pridobili 500 glasov, nemški krščanski socialisti z obrtno stranko pa so zgubili 200 glasov. Od čeških strank so zgubili češki narodni socialisti 20.000, narodni demokrati 9000, ljudska stranka 2000, agrarna stranka 15.000 in češki obrtniki 1500 glasov, dočim so pridobili češki socialni demokrati 5000, liga Stribrnega, ki se l. 1928. ni udeležila deželnozborskih volitev, pa 31.000 glasov.

I. skrutinij.

Praga, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Sedaj so znani rezultati iz vseh 21 volivnih okrožij. Pri prvem skrutiniju je bilo oddanih 187 mandatov. Od teh dobijo komunisti 17, češki narodni socialisti 22, češki socialni demokrati 30, češki agrarci 35, češka ljudska stranka 18, češki narodni demokrati 5, češki obrtniki 2, liga proti vezanim listam 2, slovaška ljudska stranka 13, nemški socialni demokrati 14, nemška volivna skupnost 8, nemški krščanski socialisti 6, nemški nacionalci 3, nemški narodni socialisti 4, Poljaki in Židje 1, združene madjarske stranke 7.

II. skrutinij.

V drugem skrutiniju ubodo izvoljeni med drugimi trgovinski minister Novak, nemški delovni minister dr. Spina in Gajda. Dosedanje vladne stranke bodo imele po novih volitvah skupno 146 mandatov, celokupna opozicija s komunisti vred pa 154, brez komunistov pa 123 mandatov. Skupno število čisto socialističnih mandatov, to je čeških in nemških socialnih demokratov ter čeških narodnih socialistov znaša 91. Dasi so socialisti dosegli veliko zmago, vendar sami ne morejo sestaviti vlade, temveč je potrebno sodelovanje me dsocialisti in meščanskimi strankami, o čemer se bo govorilo prihodnje dni.

Izvoljeni poslanci.

Praga, 28. okt. (Tel. »Slov.«) V prvem praškem volivnem okrožju so bili izmed znanih politikov izvoljeni voditelj komunistične stranke Klement Gottwald, glavni urednik komunističnega »Rude Pravo«, dalje zunanji minister dr. Beneš in njegov pristaš, bivši poštni minister Tučny, za češke socialne demokrate bivši pravosodni minister Meissner in za narodne demokrate dr. Kramář. V drugem praškem volivnem okrožju so bili izvoljeni komunist Harus, ki je sedaj radi več obsodb v ječi, pa bo radi izvolitve najbrže izpustjen, pristašinja narodnih socialistov gospa Zeminova, ki velja za najbolj bojevit v praškem parlamentu, poslanec Špatny in Zahorsky, za češke socialne demokrate voditelj zveze kovinskih delavcev Hampl, za narodne demokrate dr. Hejn. Na deželi pa so bili med drugimi izvoljeni nemški socialni demokrat dr. Čeh, češki agrar, predsednik poslanske zbornice dr. Malypetr, češki krščanski socialci Roudnik, češki socialni demokrat minister Bechyne in češki krščanski socialci, kanonik Svetlik.

Prejšnje volitve

Prve češkoslovaške volitve so se vršile leta 1920. Volitev se je udeležilo 21 strank, in sicer 11 češkoslovaških, 6 nemških, 2 madjarski, 2 madjarsko-nemški in združene židovske stranke. Brez mandatov so ostale tri češkoslovaške (stranka malih obrtnikov, Prunarjeva neodvisna stranka malih ljudi in Chocova slovaška socialna stranka), 1 nemška (nemška svobodno socialna), 1 madjarska (madjarska narodna) in združene židovske.

Vseh volivcev je bilo 4.255.623. Rezultat njih glasovanja je bil, da so dobile posamezne stranke (vsa števila zaokrožena):

1. Čsl. soc. demokrati 1.590.000 glasov ali 25.65% vseh glasov in 74 mandatov.
2. Čsl. lidova in ludova 700.000 ali 11.29% glasov in 33 mandatov.
3. Republikanska (agrarn.) stranka 604.000 ali 9.74% glasov in 28 mandatov.
4. Narodni socialisti 501.000 ali 8.08% glasov in 24 mandatov.
5. Narodni demokrati in agrarna opozicija 388.000 ali 6.25% in 19 mandatov.
6. Slovaška narodna in kmečka stranka 242.000 ali 3.90% glasov in 12 mandatov.
7. Obrtniška stranka 123.000 ali 1.98% glasov in 6 mandatov.
8. Modračkova socialistična stranka 59.000 ali 0.95% glasov in 3 mandate.

Ostale tri češke stranke so ostale brez mandata.

Nemške stranke:

1. N. soc. demokrati 690.000 ali 11.12% glasov in 31 mandatov.
2. Združeni n. demokrati in narodni socialisti 329.000 ali 5.30% in 15 mandatov.
3. Nem. kmečka zveza 213.000 ali 3.44% glasov in 11 mandatov.
4. N. kršč. soc. ljudska stranka 212.000 ali 3.44% glasov in 10 mandatov.
5. Nem. svobodnomiselni demokrati 105.000 ali 1.70% glasov in 5 mandatov.

Združene nemško-madjarske stranke pa so prejele 248.000 ali 4% glasov in 9 mandatov.

Volitve l. 1925.

Veliko socialistično navdušenje je padlo, vrhu tega so se komunisti odcepili in zato so dale tudi volitve l. 1925 bistveno različen rezultat.

Največ glasov so dobili agrarci, dočim so soc. demokrati padli na 4. mesto, komunisti pa si priborili drugo.

Rezultat je bil ta (številke zaokrožene):

1. Agrarci 970.000 ali 13.66% in 45 mandatov.
2. Komunisti 942.000 ali 13.25% in 41 mandatov.
3. Čsl. ljudska stranka 691.000 ali 9.73% in 31 mandatov.
4. Soc. demokrati 631.000 ali 8.88% in 29 mandatov.
5. Nar. soc. 609.000 ali 8.57% in 28 mandatov.
6. Nemška kmečka zveza 571.000 ali 8.04% in 24 mandatov.
7. Hlinkova slovaška stranka 489.000 ali 6.88% in 23 mandatov.
8. N. soc. demokrati 411.000 ali 5.79% in 17 mandatov.
9. Nem. kršč. socialisti 314.000 ali 4.43% in 13 mandatov.
10. Češ. obrt. trg. stranka 286.000 ali 4.02% in 13 mandatov.
11. Češ. nar. demokrati 285.000 ali 4.01% in 13 mandatov.
12. N. narodna stranka 241.000 ali 3.39% in 10 mandatov.
13. N. nar. soc. 168.000 ali 2.37% in 7 mandatov.
14. Nem.-madj. kršč. soc. stranka 98.000 ali 1.39% in 4 mandate.
15. Ruska kmečka zveza 36.000 in 1 mandat.
16. Poljska stranka 30.000 in 1 mandat.

Brez mandata pa so ostali združeni židi z 98.000 glasovi in stranka narodnega dela z 98.000 glasovi, ker so bili njih glasovi razkropljeni v vseh okrajih in niso v nobenem okraju dobili volivnega števila.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, zelo hladno, na mnogih krajih ponoči siana.

Besedovski o stanju v sovjetski Rusiji

Bivši svetnik sovjetskega veleposlaništva v Parizu in eden prvih sovjetskih diplomatov, Besedovski nadaljuje pridno s svojimi odkritji o stanju v sovjetski Rusiji. Je sicer jasno, da so njegove izjave tendenciozne in da ni njih namen objektivnost, toda kljub temu so važen prispevek k spoznavanju sedanjega stanja v Rusiji. Pred kratkim je imel Besedovski v Parizu predavanje o položaju v sovjetski Rusiji. V svojem predavanju je med drugim dejal:

Sovjetski režim diktature trohni in je v razpadanju. Kmetje tako mrze vlado, da so »modrijani iz GPU« predložili politburo referat o nedvojenem obstoju zelo velike in dobro skrite velike kmečke protisovjetske organizacije. Taka organizacija sicer ne obstoji, res pa je, da se znajo kmeti z izredno spretnostjo boriti za svoja gospodarstva. Dostikrat sklepajo z lokalnimi oblastmi prave zarote proti centrali in njenemu kolektivnemu gospodarstvu. Težnje in zahteve kmetov se izražajo tudi v sami komunistični stranki. Danes je položaj v sovjetski Rusiji takšen, da mora velik del prebivalstva prehranjevati posamezne industrijske skupine, ne da bi od tega kaj imel. Položaj je tem opasnejši, ker to umetno prehranjevanje ne zadovoljuje niti delavstvo. Sovjetsko gospodarstvo je čisto oddeljeno od svetovnega. Zlat rubelj je z drakoničnimi odredbami vzet iz prometa, da se ne bi videlo, kako silno je padel tečaj rublja.

Orientacija na desno je bila prvi dokaz, da so se množice iztreznile. Ta orientacija se je najprej pojavila v tekstilnih tovarnah, kjer je delavstvo v ožjih odnosih s selom. Osnovna politika komunistične stranke se bo obdržala do novega revolucionarnega gibanja množic. Stalin pa kljub temu noče niti najmanjše popustiti, Stalin namreč še vedno veruje v izbruh svetovne komunistične revolucije. Če bi stranka sedaj le nekoliko popustila, potem bi po njegovem mnenju izgubila stranko ob izbruhu revolucije vse prednosti. Dosledno temu je tudi sklenjeno, da se petletni gospodarski načrt sovetov do pitice točno izvede. Ta fanatizem gre celo tako daleč, da za zahteva nemogoče, da se dejstva prilagode teoriji. Odlični statistik Gromov, o čegar vestnosti in strankarski zanesljivosti ni dvomil niti Jaro-slavski, je bil suspendiran, ker niso njegove cifre odgovarjale odredbam in teorijam političnega odbora. Zaverovani v svoje teorije, ne pripuščajo sovjetski mogotci kritike. Vendar čisto je izločiti ne morejo, ker je moral tudi Stalin priznati, da je komunistična samokritika edini ventil, ki preprečuje, da kotel še ne eksplodira. Postopajo pa na čisto poseben način. Iz komunističnih vrst izhajajočo kritiko pripuščajo, toda le proti lokalnim oblastem. Nato premeste predstavitelja lokalne oblasti in ljudje dajo nekaj časa po tem doseženem uspehu mir. Ali ne za dolgo, ker novi predstavitelj ni nič boljši in samokritika potem še naraste.

V zadnjih desetih letih je neobičajno nastala politična zavednost delavcev in kmetov. Ljudje spoznavajo, da je tako notranja kot zunanja politika sovetov v nasprotju z interesi dežele. Ko se je svoje dni vodila kampanja za Kitajsko, je ta naletela na celo vrsto očitkov. Ko pa je bilo treba kasneje vsled konflikta na kitajski vzhodni železnici braniti ruske interese, je morala vlada priznati, da je njena politika tako razočarala ljudstvo, da ni mogla pridobiti za njo ljudi niti sedaj, ko se je krila z interesi zemlje.

V zadnjem času se opaža, da se pričenja v komunistični stranki preporod misljenja. V levičarsko opozicijo je prišlo na tisoče in tisoče komunistov. Ti levičarji pravijo, da ima vsaka revolucija svoj cilj. Če tega izgubi, potem postane reakcija. Oficijska komunistična revolucija se že bliža temu cilju. Zato hočejo levičarji, da dobi novi cilj revolucije ustaljenje revolucionarnega razuma, demokratizacija državne uprave in gospodarska obnova dežele na novi podlagi.

Svoje predavanje je zaključil Besedovski s to napovedjo:

Program demokratičnega termidorja more postati skupen program za vse, ki se v Rusiji bore in ki hočejo izhod iz sedanjega vedno bolj neznosnega stanja.

Vohuni pred državnim sodiščem

Belgrad, 28. okt. AA. Danes dopoldne je bila v državnem sodišču za zaščito države razprava proti Ahifu Humicu, obtoženemu vohunstvu v korist sosedne države. Ahif Humic je star 33 let, rodom iz Rejzovičev, srez Ključ v Bosni, neoženjen, muslimanske veroizpovedi brez stalnega bivanja. Po otvoritvi razprave je državni tožitelj Nikola Manojlovič obrazložil obtožnico, ki dolži obtoženca zločina po § 85a kazenskega zakona. Obtoženec Ahif Humic ni priznal dejanja in je zanikal, da bi bil v poročevalski službi tuje države. Skliceval se je na to, da je našim oblastvom dostavljal zanimive informacije o tej državi. Po zaslišanju obtoženca je sodni dvor proučil dokazno gradivo, nakar je govoril državni tožitelj, ki je vztrajal na prvotni obtožnici. Obtoženca je branil odvetnik Nenad Popović, nakar je bila razprava zaključena. Razsodba bo razglašena jutri ob 11 dopoldne.

Reševanje francoske vladne krize

Levičarski kurz na vidiku?

Pariz, 28. okt. AA. Večina listov je uverjena o pozitivni odločitvi, ki bo padla na seji glavnega odbora socialistične stranke. Listi pričakujejo, da bo ta odločitev v korist sodelovanja z radikalnimi socialisti. »Matine« smatra, da bo ta poizkus interesanten in da zasluži podporo časopisja. Ako bodo socialisti sodelovali iskreno in ako dobe radikalni socialisti še kako podporo z desnice, je njihova vlada zasigurana.

Zaenkrat prevladuje misel na formiranje velike levičarske koalicije, ki bi jo tvorili radikalni socialisti (121 poslancev), levičarski radikali (52) in socialisti (102). Verjetno bi se jim pridružile še nekatere manjše skupine. Izmed 612 poslancev, kolikor jih šteje francoski parlament, bi bila to še vseeno problematična večina. Prvo, kar si skuša Daladier zagurati, je Briand, ki naj bi tudi v levičarskem kurzu obdržal zunanjo politiko. Socialisti bodo skušali kar največ izbiti zase iz situacije in zdi se, da jim radikalni socialisti zelo popuščajo. Zunanje-politično bi novi kurz moral nekoliko lažje obravnavati z nemškimi socialisti in angleško Labour party, v notranjosti bo pa zadel na jako hud odpor vojaških krogov in sploh nacionalistov.

Pariz, 28. okt. (Tel. »Slov.«) »Populaire« poroča, da se je Daladier dogovoril s socialisti v glavnem o mirovni, spravi in razorožitveni politiki. Porenje se ima izprazniti v roku,

ki je bil določen v Haagu, in Youngov načrt ratificirati. Na finančnem polju se imajo znižati davki za poldrugo milijardo frankov. Isti znesek se ima vstaviti v proračun za l. 1930 za preskrbo z električno silo in za zboljšanje cest. Po pariških vesteh si je Daladier zagotovil sodelovanje Herriota, Steega in Chaumpepa. Od socialistov bi prišel v poštev Paul Boncour, Renaudel, Antonelli in po možnosti tudi Juhaus.

Pariz, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Daladier je sprejel danes celo vrsto poslancev in senatorjev, da se orientira o finančnih in proračunskih vprašanjih. Popoldne je govoril o vladnem programu pred predsedništvom socialistične stranke glede odločitve socialističnih delegatov, ki jo je pričakovati nocoj.

Program radikalnih socialistov

Pariz, 28. okt. AA. Včeraj je bil v Reimsu zaključen kongres radikalne socijalistične stranke. Resolucija naglašja, da je treba poglobiti napore za zblizanje med Francijo in Nemčijo. Nadalje resolucija zahteva obvezno arbitražo, znižanje oboroževanja, čim več carinskih zvez v Evropi kot pogoj za ustvaritev Združenih držav Evrope. V notranjem in političnem pogledu zahteva stranka sodelovanje s socialisti, znižanje davkov, izvajanje socialnega zavarovanja, zaščito delavskih interesov ter dosledno izvedbo laizacije (ločitve cerkve od države).

Načrti madjarskih legitimistov

Dunaj, 28. okt. AA. Po poročilu »Abend« iz Budimpešte, so vladni bližnji krogi posneli, da so madjarski legitimisti 23. t. m. iznenada izginili v inozemstvo. Sestali so se na poziv Josipa Karolyja na nekem njegovem posestvu, kjer so pretresali politični položaj v zvezi s skorajšnjim padcem grofa Bethlena. Legitimisti so odklonili novo vlado pod predsedništvom sedanjega ministra Gömbosa. Očitajo mu, da je ob priliki Karlovega restavracijskega poizkusa izdal povelje za streljanje na Karlov dvor. Legitimisti nameravajo iz-

koristiti to dejstvo, da bi postavili na madjarski prestol Karlovega sina Otona. V tem primeru bi naj bil imenovan nov regent, ker je Horthy obolev in je v zadnjem času imel tri napade. Temu sestanku je prisostvoval tudi baron Romay kot Bethlenov zaupnik. Legitimisti bodo v kratkem povabili bivšo cesarico Zito na Madjarsko ter ji nameravajo pri tej priliki prirediti kraljevski sprejem. List trdi, da so madjarski legitimisti v zvezi z avstrijskim Heimwehrom.

Knez Bülow umrl

Rim, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Knez Bülow je davi ob 7 zjutraj umrl.

Knez Bernhard von Bülow je bil rojen dne 3. maja 1849 v Klein-Flottbecku kot sin pruskega ministra in državnega tajnika Ernesta Bülowa. Od leta 1888 je bil v diplomatski službi, pozneje je postal poslanik v Bukarešti in Rimu. 1900 je za knezom Hohenlohe prevzel kancersko mesto. Na tem mestu je ostal do leta 1909, ko ga je nasledoval Bettmann-Hollweg.

Zunanje politično je bil vnet pristaš trozveze. Dosledno je odklanjal kake tesnejše odnose z Anglijo, kar je povzročilo formiranje velike entente proti trozvezi Avstrija-Italija-Nemčija.

Decembra 1914 je Nemčija poslala Bülowa v Rim, da bi preprečil odpad Italije od trozveze. Misija pa ni uspela, ker je že maja 1915 Italija Avstriji napovedala vojno. — L. 1916 je Bülow izdal knjigo »Deutsche Politik«, v kateri je popisal osnove svoje politike.

Berlin, 28. okt. AA. Listi priobčujejo spominske članke za pokojnim državnim kancelarjem Bülowom in povečujejo njegove zaslugе. Predsednik Hindenburg in državni kancelar Müller sta izrazila pokojnikovu bratu sožalje. Pokojnikovo telo prepeljejo v Nemčijo.

Opozicija v Albaniji

Tirana, 28. okt. AA. Nezadovoljni poslanci so izročili memorandum svojih pritožb in želja kralju. Kralj je vrhu tega sprejel posebno delegacijo nezadovoljnih poslancev in poslušal njihove pritožbe. Gre za spor med delom poslancev in vlado, ki zavzema čedalje večji obseg. Spor je prešel tudi v časopisje.

Francozi proti fašizmu

Pariz, 28. okt. AA. Nocojšnji »Temps« priobčuje v zvezi s proslavo sedme obletnice fašističnega režima v Italiji oster članek proti fašizmu vobče. List pravi, da bi bilo modro, ako Mussolini po 7 letnem izkustvu izpremeni duh, ki veje v fašizma.

General Avarescu na površju?

Bukarešta, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj je priredil v Bukarešti general Avarescu shod svoje stranke, katerega se je udeležilo 15.000 ljudi. Po govoru generala Avarescu je bil spreved po mestu. General Avarescu je izročil danes regentskemu svetu resolucijo stranke, v kateri se zahteva, da sedanja vlada odstopi in da se sestavi narodni koncentracijski kabinet.

Posojilo Madjarski

Budimpešta, 28. okt. AA. Listi poročajo o ponudbi novega dolarskega posojila. Novo posojilo bi se obrestovalo po 7%. Posojilo bo mogoče realizirati v 6 mesecih.

Naš novi poslanik v Atenah

Atene, 28. okt. AA. Danes ob 11.30 je jugoslovanski poslanik Vučković v spremstvu odpravnika poslov Jovanovića in ostalega osebja jugoslovanskega poslaništva izročil svoje akreditive v roke predsednika grške republike Konduriotisa. Svečani predaji poverilnega pisma je prisostvoval grški minister zunanjih poslov Mihalakopoulos in šef protokola Psitakis.

Naša mornarica

Šibenik, 28. okt. (Tel. »Slov.«) V prihodnjih dneh se bo vršila v Splitu svečana proslava 11 letnice naše mornarice. V Šibeniku, kjer se nahaja sedež druge pomorske obalne komande, se bo vršila proslava ob soudeležbi vseh mornariških edinic.

Split, 28. okt. (Tel. »Slov.«) V Splitu se začeli dne postavljanje ob obali nove tračnice. Nadalje se v splitski luki postavlja tudi velika moderna dvigala.

Fordove tovarne v Jugoslaviji

Split, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Tukaj se govori, da bo v prihodnjih dneh prispel iz Trsta ravnatelj tamošnjih Fordovih tvornic. Italijanske oblasti so namreč stavile Fordu v vprašanje carin močne ovire. Hoteli so namreč škodovati Fordu, ker uspešno konkurira z italijanskimi tovarnami v prvi vrsti s Fiat. Zato so se tržaške Fordove tvornice odločile prenesti svoj sedež v Jugoslavijo. Pripomniti je treba, da so bile te tvornice dosedaj centrala za razpečevanje avtomobilov po balkanskih državah in Madžarski.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade general Pero Živković še vedno dobiva od vseh strani naše domovne številne čestitke in udanostne brzojavke za novi zakon 3. okt.

Belgrad, 28. okt. (Tel. »Slov.«) V najkrajšem času se bo vršila v Belgradu konferenca izvoznikov. Gre za dvig našega izvoza pšenice in koruze. Na konferenco bodo povabljeni tudi madjarski izvozniki.

Belgrad, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Nova zgradba ministrstva za promet v Nemanjini ulici je že pod streho. Zunanja dela bodo v par dneh dokončana, nakar se bo takoj pristopilo k notranji ureditvi prostorov. Upajo, da bo stavba že do konca tega leta končana.

Belgrad, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Bivši inkasant ministrstva vere Vasilje Arandjelović je obsojen na tri leta ječe, ker je poneveril 416.000 Din iz državne blagajne.

Sodišče pod komando makedonstvujuših

Varna, 28. okt. AA. V soboto je bil v procesu proti morilcem Bazdarova v Varni senzacionalen preokret. Čeprav je neki večak ugovarjal, da spadajo izstrelki, ki so jih našli na kraju umora, k revolverju atentatorja Metoda Vasiljeva in čeprav je manjkalo v revolverju baš toliko nabojev, kolikor so jih našli na kraju umora, je vendar državni tožitelj odstopil od prvotne obtožbe proti Vasiljevu zaradi umora in vzdržuje obtožnico samo glede krivega pričevanja proti Kaldarevu. Državni tožitelj je istotako umaknil prvotno obtožbo proti drugemu atentatorju Kaldarovu, češ da je svoje dejanje izvršil v afektu in iz političnih motivov. Zanimivo je, da je državni tožitelj, ki je sestavil prvo obtožnico, nenadoma odpotoval v inozemstvo, in da je bil zadnje dni imenovan na njegovo mesto novi državni tožitelj. Med razpravo je prišlo do ostrega prekanja s svedokom Kristom Nastevom, ki vztraja na tem, da je bil eden obeh atentatorjev Vasiljev, drugi pa podočen Kaldarov. Župan mesta Varne Slavo je prekladal svojo prvotno obremenilno izjavo proti obema atentatorjema, češ da se dogodka ne spominja več.

Solija, 28. okt. (Tel. »Slov.«) V procesu proti ubijalcem Bazdarova sta bila oba obtoženca Vasiljev in Candarov pred sodiščem v Varni kaznovana le s plačilom 20.000 levov in sta bila takoj odpuščena iz zaporov. Ta odlok sodišča je bil sprejet od strani publike z velikim navdušenjem.

Drobne vesti

Rim, 28. okt. (Tel. »Slov.«) V Vatikanskem mestu so imeli danes prvi slučaj smrti vatikanskega državljanca. Umrla je 77 letna sestra nekega delavca v cerkvi sv. Petra.

Budimpešta, 28. okt. (Tel. »Slov.«) Med komunističnimi jetniki, ki stavkajo z gladom, je danes nastopil še smrtni slučaj. Komunist Aleksander Löwy, ki je bil radi zločinov proti državnemu redu obsojen na tri in pol leta ječe in ki je staval z gladom od 21. oktobra, je danes umrl v bolnišnici.

Dunaj, 28. okt. AA. Včeraj je dunajska policija aretirala pet komunistov, ki so z letaki pozivali na nered in nemire.

Dunaj, 28. okt. AA. Danes je bila v Gradcu razprava proti profesorju dr. Schmertzju. Obtoženec je izvršil številne operacije nad moškimi, tako da so postali sterilni. Sodišče je obsodilo prof. Schmertzja na 15.000 šilingov kazni ali pa na 48 dni zapora.

Praga, 28. okt. AA. Tu je bil v soboto odprt mednarodni kongres lekarniških namočencev. Na kongresu je zastopanih 14 narodov.

Potrti nelzmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš predebeli soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Jožef Ješe

posestnik,

v ponedeljek, dne 28. oktobra ob 4. uri zjutraj v 73. letu, previden s tolažili sv. vere, po dolgi in mučni bolezni za vedno zatisnil oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek 29. oktobra iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče, kjer se zemeljski ostanki položijo k večnemu počitku.

Trst, 28. oktobra 1929.

Globoko žalujoča rodbina

Ješe